Matematikany öwretmek okuwçylara belli düşünjeleri öwretmekden başga-da olarda synlamak, netije çykarmak, analizlemek ýaly başarnyklarynyň kemala getirilmegi bilen baglanyşyklydyr.
Didaktikada bellenilişi ýaly, okuwçynyň öwrenýän bilimlerini özleşdirmegi öňki tejribäniň täze tejribe bilen birleşdirilmeginde bolup geçýär. Ýagny öwredilýän bilimi (temany) özleşdirmek üçin okuwçy öwreniljek maksadyna gönükdirilen akyl ýetirmek işini ýerine ýetirýär.
Rus psihology P.Ý.Galperin öz işinde akyl ýetirmek işleriniň tapgyrlaýyn kemala gelýändigini hem-de olaryň aşakdaky ýaly tapgyrlarda amala aşyrylýandygyny görkezýär:
1. Düşünje bilen ilkinji (deslapky) tanyşlyk.
2. Düşünjäniň maddy esasda kemala gelmegi, ýagny daş-töweregini gurşap alýan jisimleriň we olaryň hereketleriniň üsti bilen akyl ýetirilmegi.
3. Düşünjäniň daşky söz görnüşinde kemala gelmegi.
4. Düşünjäniň içki söz görnüşinde kemala gelmegi.
Öwrenilýän düşünjäniň daşky söz görnüşinde kemala gelmegi, onuň ýat tutulmagy, içki söz görnüşinde kemala gelmegi bolsa düşünjäniň dürli ýagdaýlarda, mysal üçin, gönükmäni, meseleleri çözmekde, nutuk ýazmakda we ş.m. ulanylyp bilinmegidir. Okuwçylaryň öwrenmek işiniň hem akyl ýetirmek işi bolup durýandygyna görä, matematikany öwretmegi, öwredilýän bilimleriň tapgyrlaýyn özleşdirmegine gönükdirip guramaklyk maksadalaýyk bolar.
Öwretmekde ata-babalarymyz öwrenilýän bilimleri yzygiderli gaýtalap durmaga uly ähmiýet beripdirler. Halkymyzyň Milli Lideri Gurbanguly Berdimuhamedow: “Ýüz okasaň ýat, müň okasaň binýat diýen ata-babalarymyz bilimiň yzygiderli we dowamly bolmalydygyny pent edipdirler” diýmek bilen, okatmak döwründe bilimleriň yzygiderli gaýtalanyp durulmagynyň zerurdygyna ünsi çekdi.
Öwrenilýän bilimleri gaýtalamagyň okuwçylaryň ýadynyň ösüş derejesi bilen berk baglanyşyklydygyny tejribeler görkezýär. Okatmakda okuwçylaryň ýadyny ösdürmek wezipesi çözülmegini talap edýän wezipeleriň biridir.

Sultan ROZUMRADOW
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky
Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň talyby

Все права защищены

save pdf date >>> 23.11.2024